

MAHARASHTRA ACT No. XXI OF 1965

THE BOMBAY STATE GUARANTEES (REPEAL) ACT, 1964

महाराष्ट्र विभानमंडळाच्या पुढील अधिनियमास राज्यपाल याची संमती दिनांक १३ मार्च १९६५ रोजी मिळालेली असल्यामुळे तो याद्वारे सर्व लोकांच्या माहितीसाठी प्रसिद्ध करण्यात येत आहे.

बी. पी. वलाल,
सचिव, महाराष्ट्र शासन,
विधी व न्याय विभाग.

MAHARASHTRA ACT No. XXI OF 1965

AN ACT TO REPEAL THE BOMBAY STATE GUARANTEES ACT, 1958

सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २१

[राज्यपाल याची संमती मिळाल्यानंतर महाराष्ट्र शासनाच्या राजपत्रात दिनांक १५ मार्च १९६५ रोजी प्रथम (इंगरीजी) प्रसिद्ध केलेला.]

मुंबई राज्य हमी अधिनियम, १९५८ रद्द करण्यावाबत अधिनियम.

ज्यावर्या, मुंबई राज्य हमी अधिनियम, १९५८ रद्द करणे इष्ट आहे; त्यावर्या भारतीय गणराज्याच्या पंघराब्या वर्षी याद्वारे पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यात येत आहे:

१. या अधिनियमास मुंबई राज्य हमी (रद्द करणे) अधिनियम, १९६४ असे म्हणाके. लघु संज्ञा.
२. मुंबई राज्य हमी अधिनियम, १९५८ हा याद्वारे रद्द करण्यात येत आहे.

सन १९५८चा
मुंबई^१
अधिनियम
क्रमांक ५३
रद्द करणे.

(यथार्थ अनुवाद)
वा. ना. पंडित,
भाषा संचालक, महाराष्ट्र शासन.

The
Maharashtra Government Gazette
 PUBLISHED BY AUTHORITY

THURSDAY, MAY 13, 1965/VAISAKHA 23, 1887.

Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a separate compilation.

PART VIII
 Translations of Bills and Acts in Marathi

अनुक्रमणिका

पृष्ठे

सन १९६५ चा भाराष्ट्र अधिनियम, क्रमांक २२.—मुंबई औद्योगिक संवंध अधिनियम, १९४६, हा भाराष्ट्र राज्यात सर्वत्र लागू करणे, त्यासाठी व इतर विवक्षित प्रयोजनाकरिता त्या अधिनियमांत आणखी दुरुस्ती करणे, आणि राज्याच्या कोणत्याही भागात अमलात असलेले तत्सम विधी रद्द करणे यावावत अधिनियम ..	५५५-५७१
सन १९६५ चा भाराष्ट्र अधिनियम, क्रमांक २३.—आचार्य विनोवा भावे यांनी मुऱ्य केलेल्या ग्रामदान चळवळीस अनुसरून ग्रामदान गावांची स्थापना करणे, व त्याकरिता ग्राम मंडळाची रचना करण्यासाठी आणि तसेच त्याची संवंधित असलेल्या वावीसाठी तरतुद करणे यावावत अधिनियम ..	५७२-५९१
सन १९६५ चा भाराष्ट्र अधिनियम, क्रमांक २४.—भूमि संपादन अधिनियम, १८९४ हा भाराष्ट्र राज्यास लागू करताना त्यात आणखी दुरुस्ती करणे व विवक्षित संपादने आणि संपादनासाठी केलेल्या विवक्षित कार्यवाह्या कायदेशीर ठरवणे, यावावत अधिनियम ..	५९२-५९५
सन १९६५ चा भाराष्ट्र अधिनियम, क्रमांक २५.—राज्याच्या एकत्रित निधीतून दिनांक ३१ मार्च १९६६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या कामासाठी किंत्येक रकमा देण्यावहूल व त्याचा विनियोग करण्यावदल प्राधिकृत करण्यावावत अधिनियम ..	५९६-६१२
सन १९६५ चा भाराष्ट्र अधिनियम, क्रमांक २६.—सर कावसजी जहांगीर वैरोनसी अधिनियम, १९११ रद्द करणे; त्या अधिनियमात जाहीर केलेल्या व स्पष्ट केलेल्या विश्वस्तव्यवस्था, अधिकार, उपवंध व प्रतिज्ञालेख रद्द करणे; उक्त अधिनियमाचे अधिकार चालविण्यासाठी व त्याचे उद्देश पार पाडण्यासाठी स्थापन केलेले विश्वस्थाचे काँपोरेशन विघटित करणे; उक्त अधिनियमान्वये निर्माण केलेल्या व्यवस्थेखाली येणारी व उपरोक्त काँपोरेशनमध्ये निहित असलेली सर्व भालमत्ता सध्याचे वैरोनेट सर कावसजी जहांगीर यांच्याकडे निहित करणे; आणि उपरोक्त कारणांसी संबंधित असलेल्या सर्व गोष्टीसाठी तरतुद करणे यावावत अधिनियम ..	६१३-६१५
सन १९६५ चा भाराष्ट्र अधिनियम २७.—मुंबईचा शेतातील पिकांवरील कीड व रोग अधिनियम, १९४७ यात आणखी दुरुस्ती करण्यावावत अधिनियक ..	६१६-६१७

MAHARASHTRA ACT No. XXII OF 1965**BOMBAY INDUSTRIAL RELATIONS (EXTENSION AND AMENDMENT)
ACT, 1964**

महाराष्ट्र विवान मंडळाच्या पूढील अधिनियमास राष्ट्रपती यांची संमती दिनांक १० मार्च
१९६५ रोजी मिळाली असून तो याद्वारे सर्व लोकांच्या माहितीसाठी प्रसिद्ध करण्यांत येत आहे.

वी. पी. दलाल,
सचिव, महाराष्ट्र शासन,
विवि व न्याय विभाग.

MAHARASHTRA ACT No. XXII OF 1965

AN ACT TO EXTEND THE BOMBAY INDUSTRIAL RELATIONS ACT, 1946 THROUGHOUT THE STATE OF MAHARASHTRA FOR THAT AND CERTAIN OTHER PURPOSES FURTHER TO AMEND THAT ACT, AND TO REPEAL CORRESPONDING LAWS IN FORCE IN ANY PART OF THE STATE.

सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २२

[राष्ट्रपती यांची संमती मिळाल्यानंतर महाराष्ट्र शासनाच्या राजपत्रांत दिनांक २२ मार्च १९६५ रोजी प्रथम (इंग्रजीत) प्रसिद्ध केलेला.]

मुंवई औद्योगिक संबंध अधिनियम १९४६, हा महाराष्ट्र राज्यात सर्वत्र लागू करणे, त्यासाठी व इतर विवक्षित प्रयोजनाकरिता त्या अधिनियमात आणखी दुरुस्ती करणे, आणि राज्याच्या कोणत्याही भागात अंमलात असलेले तत्सम विधी रद्द करणे इष्ट आहे; त्याअर्थी भारतीय गणराज्याच्या पंदराव्या वर्दी याद्वारे पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यांत येत आहे:—

१. (१) या अधिनियमास मुंवई औद्योगिक संबंध (विस्तार व दुरुस्ती) अधिनियम, १९६४ लधु संज्ञा व असे म्हणावे.
प्रारंभ.
- (२) तो राज्य सरकार राजपत्रांतील अधिसूचनेद्वारे जी तारीख नेमील त्या तारखेस अंमलांत येईल.

२. या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या निकटपूर्वी महाराष्ट्र राज्याच्या मुंवई क्षेत्रात अंमलात सन १९४७ असलेला मुंवई औद्योगिक संबंध अधिनियम, १९४६, हा याद्वारे उर्वरित महाराष्ट्र राज्यास लागू चा मुंवई अधिनियम करण्यात येत आहे.

क्रमांक ११ हा
उर्वरित
महाराष्ट्र
राज्यास
लागू करणे.

३. मुंवई औद्योगिक संबंध अधिनियम, १९४६ (ज्याचा यात यापुढे "मुऱ्य अधिनियम" असा सन १९४७ उल्लेख करण्यात आला आहे) याच्या कलम २ भाष्ये,—

- (अ) पोट-कलम (१) सर्वील, "महाराष्ट्र राज्याच्या मुंवई क्षेत्रास" या मजकुराएवजी "संबंध अधिनियम महाराष्ट्र राज्यास" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल;
(व) पोट-कलम (२) यात पुढील परंतुक जादा समाविष्ट करण्यात येईल:—
- "परंतु, मुंवई औद्योगिक संबंध (विस्तार व दुरुस्ती) अधिनियम, १९६४ याच्या प्रारंभापासन, कलम २ ची हा अधिनियम, राज्याच्या विदर्भ प्रदेशाच्या ज्या क्षेत्रात, अजा प्रारंभाच्या निकटपूर्वी मध्यप्रांत व दुरुस्ती वन्हाड औद्योगिक विवाद समेट अधिनियम, १९४७, हा अंमलात होता, त्या क्षेत्रात अंमलात येईल.";

- (क) पोट-कलम (४) यात पुढील परंतुक जादा समाविष्ट करण्यांत येईल:—
"परंतु, मुंवई औद्योगिक संबंध (विस्तार व दुरुस्ती) अधिनियम, १९६४ याच्या प्रारंभापासन हा अधिनियमाचे सर्व उपबंध, मध्यप्रांत व वन्हाड औद्योगिक विवाद समेट अधिनियम, १९४७ हा राज्याच्या विदर्भ प्रदेशातील ज्या उद्योगधर्मास लागू होता, त्या उद्योगधर्मास लागू होतील";

(३) पोट-कलम (४) नंतर पुढील नवीन पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येतील :—

“(५) राज्य सरकारला राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे असा निवेदा देता येईल की, या अधिनियमाचे उपवंध, अधिसूचनेत निर्दिष्ट करण्यात येतील अशा क्षेत्रातील निर्दिष्ट करण्यात येईल अशा उद्योगांवर्द्याच्या बाबतीत निर्दिष्ट करण्यात येईल अशा तारखेपासून लागू असण्याचे वंद होईल; आणि त्यानंतर त्या उत्तराखेस ह्या अधिनियमाचे उपवंध, अशा क्षेत्रातील त्या उद्योगांवर्द्यास लागू असण्याचे वंद होईल, आणि त्यानंतर, मुंबई सर्वसाधारण परिभाषा अधिनियम, १९०४ याच्या कलभूत चे उपवंध, जणु काही अशा क्षेत्रातील उत्तर उद्योगांवर्द्याच्या संवंधात महाराष्ट्र अधिनियमाद्वारे हा अधिनियम त्यावेळी रद्द करण्यात आला होता असे समजून, अशा वंद होण्याच्या बाबतीत लागू होतील.

(६) या कलमाच्या पूर्ववर्ती उपवंधात तरंगद केलेल्या रीतीने, सर्वसाधारणपणे कोणत्याही उद्योगांवर्द्यास किंवा कोणत्याही क्षेत्रात, हा अधिनियम लागू करण्यात आल्यानंतर, या अधिनियमान्वये केलेले किंवा काढलेले किंवा जे या अधिनियमान्वये केलेल्याचे समजण्यात येईल असे आणि अशा रीतीने कोणत्याही उद्योगांवर्द्यास अधिनियम लागू करण्याच्या निकटपर्वी राज्याच्या मुंबई क्षेत्रात अंभलांत असलेले सर्व नियम, विनियम, आदेश आणि अधिसूचना ह्या [मुंबई औद्योगिक संवंध (विस्तार व दुरुस्ती), अधिनियम, १९६४, याद्वारे दुरुस्ती केलेल्या मरुथ अधिनियमाच्या उपवंधाशी जेथवर ते विसंगत नसतील तेथवर] योग्यरीत्या त्या रद्द करण्यात येईल किंवा त्यांत दुरुस्ती करण्यात येईपर्यंत, सर्वसाधारणपणे त्या उद्योगांवर्द्यासही किंवा यथास्थिती अशा क्षेत्रात सुद्धा लागू होतील.”.

४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३ भव्य,—

(अ) खंड (११) मधील “मुख्य समेट अधिकारी” या शब्दानंतर “अपर मुख्य समेट अधिकारी” हे शब्द दाखल करण्यात येतील;

(ब) खंड (१३) मध्ये,—

(१) उपखंड (व) मध्ये, “बडतर्फ करण्यात आले आहे किंवा कामावरून काढून टाकण्यात आले आहे” या मजकुराएवजी “बडतर्फ करण्यात आले आहे, सेवामुक्त करण्यात आले आहे किंवा कामावरून कमी करण्यात आले आहे किंवा ज्याच्या सेवा समाप्त करण्यात आल्या आहेत” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल; आणि शेवटी “बडतर्फ करण्यापूर्वी किंवा कामावरून काढून टाकण्यापूर्वी” या मजकुराएवजी “बडतर्फ करण्यापूर्वी, सेवामुक्त करण्यापूर्वी किंवा यथास्थिती नोकरीवरून कमी करण्यापूर्वी किंवा सेवा समाप्त करण्यापूर्वी” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(२) उपखंड (१) मध्ये, “(भत्ते वगळून) दरमहा साडेतीनशे रुपये किंवा अधिक मूळ वेतन मिळविणारा” या भजकुराएवजी “दरमहा पाचशे पन्नास रुपयांपेक्षा अधिक वेतन मिळविणारा” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल;

(क) खंड (२३) मध्ये,—

(१) “कोणतेही क्षेत्र” या भजकुरानंतर “(संपूर्ण राज्य समाविष्ट करून)” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल; आणि

(२) “अधिनियमाच्या प्रयोजनांकरिता” या भजकुरानंतर पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

“किंवा निरनिराळ्या उद्योगांवर्द्यांकरिता ; ”;

(ड) खंड (२५) मध्ये,—

(१) “दोन आणे” या मजकुराएवजी “पंचवीस पैसे” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल;

(२) परंतुकातील “अशा वेळेच्या निकटपूर्वीच्या तीन कॅलेंडर महिन्यांची किंवा त्याहून अधिक मुदतीची” या मजकुराएवजी “अशा वेळेच्या निकटपूर्वीच्या सहा महिन्यांच्या मुदतीत, तीन कॅलेंडर महिन्यांपेक्षा अधिक मुदतीची” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल;

(इ) खंड (३१) मध्ये, “व तीत” ह्या शब्दानंतर “अपर निवंधक, आणि” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

(फ) खंड (३१) मध्ये उपखंड (६) ऐवजी पुढील उपखंड समाविष्ट करण्यात येईल :—
“(६) द्यावयाचे उपदान, कोणतेही असल्यास.”.

५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५ मध्ये,—

सन १९४७ चा

(अ) पोट-कलम (१) मधील “महाराष्ट्र राज्याच्या संघ मुंबई क्षेत्रासाठी” या मजकुरा- मुंबई अधिनियम

क्रमांक ११

ऐवजी “संघ महाराष्ट्र राज्यासाठी” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

यांच्या कलम

(ब) पोट-कलम (१) नंतर, पुढील नवीन पोट-कलमे दाखल करण्यात येतील :— क्रमांक ११

“(१-अ) राज्य सरकारला, तशाच अधिसूचनेद्वारे, संघ निवंधक नेमण्याचा अधिकार आहे. ५ ची दुर्स्ती.

कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रासाठी एक किंवा अधिक अपर संघ निवंधक नेमण्याचा अधिकार आहे.

अपर संघ निवंधकाने ह्या अधिनियमाच्या उपबंधांवर्ये, राज्य सरकारला राजपत्रातील

अधिसूचनेद्वारे निर्दिष्ट करील त्याप्रभाणे निवंधकाच्या अधिकारांचा वापर केला पाहिजे व

त्याचा कर्तव्ये पार पाडली पाहिजेत.

(१-ब) राज्य सरकार सामान्य किंवा विशेष आदेशाद्वारे यावातीत निर्दिष्ट करील अशा बाबी खेरीजकरून अपर निवंधक हा निवंधकास अधीन असणार नाही.”;

(क) सामासिक टीपेत “निवंधक” या शब्दानंतर “अपर निवंधक” हे शब्द दाखल करण्यात येतील.”

६. मुख्य अधिनियमाचे कलम ६ मध्ये,—

सन १९४७ चा

(अ) पोट-कलम (१) मध्ये “महाराष्ट्र राज्याच्या मुंबई क्षेत्रावर” या मजकुराएवजी मुंबई अधिनियम

“महाराष्ट्र राज्यावर” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ब) पोट-कलम (१) नंतर, पुढील नवीन पोट-कलमे दाखल करण्यात येतील :— क्रमांक ११

“(१-अ) राज्य सरकारला, संघ राज्यासाठी किंवा त्याच्या कोणत्याही स्थानिक याच्या क्षेत्रासाठी एक किंवा अधिक अपर मुख्य समेट अधिकारी नेमण्याचा अधिकार आहे. अपर कलम ६ ची

मुख्य समेट अधिकाऱ्याने ह्या अधिनियमाच्या उपबंधांवर्ये राज्य सरकार राजपत्रातील दुर्स्ती.

अधिसूचनेद्वारे ह्या वावतीत निर्दिष्ट करील त्याप्रभाणे मुख्य समेट अधिकाऱ्याच्या अधिकारांचा

वापर केला पाहिजे व त्याप्रभाणे त्याची कर्तव्ये पार पाडली पाहिजेत.

(१-ब) राज्य सरकार सामान्य किंवा विशेष आदेशाद्वारे ह्या वावतीत निर्दिष्ट करील अशा बाबी खेरीज करून, अपर मुख्य समेट अधिकारी हा मुख्य समेट अधिकाऱ्यास अधीन असणार नाही.”

७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १३, मध्ये,—

सन १९४७

(अ) पोट-कलम (१) मध्ये, “शेकडा पंधराहून कमी नाहीत” या मजकुराएवजी “शेकडा चा मुंबई अधिनियम

पंचवीसहून कमी नाहीत” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ब) पोट-कलम (३) नंतर पुढील नवीन पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :— क्रमांक ११

“(४) या कलमांत काहीही असले तरी, जर एखादा संघ प्रातिनिधिक संघ म्हणून, पात्रता-

याच्या

प्राप्त संघ म्हणून किंवा यथास्थिति प्राथमिक संघ म्हणून नोंदणीसाठी नवीन अर्ज करील तर, कलम १३ ची

दुर्स्ती.

अशा नोंदणीसाठी पुर्वी करण्यात आलेला अर्ज निवंधकाकडून अंतीमरीत्या निकालात काढण्यात येईपर्यंत निवंधकाने असा अर्ज स्वीकारता कामा नये.”

सन १९४७ चा

८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४ मधील परंतुकातील, तिसरे असे की, या मजकुरात,— मुंबई अधि-

क्रमांक ११ याच्या

(अ) “नोंदणीसाठी” या मजकुरानंतर “त्याच कॅलेंडर महिन्यात” हा मजकूर दाखल नियम

करण्यात येईल ;

(ब) “अर्ज करतील तेव्हा” या मजकुरानंतर “त्यांनी ज्या कॅलेंडर महिन्यात अर्ज केला कलम १४ ची

असेल त्या कॅलेंडर महिन्याच्या निकटपूर्वीच्या तीन महिन्यांच्या कालावधिसाठी” हा मजकूर दुर्स्ती.

दाखल करण्यात येईल ; आणि

(क) "नोंदण्यात आला पाहिजे" ह्या मजकुराच्या शेवटी पुढील मजकूर दाखल करण्यात यावा :—

"आणि त्याच कॅलेंडर महिन्यात प्रथम मिळालेल्या अर्जाची निवंधकाकडून विलहेवाट लावण्यात येईपर्यंत, नंतरच्या कोणत्याही महिन्यात नोंदणीसाठी आलेले कोणतेही अर्जं विचारात घेता कामा नये.".

सन १९४७ चा
मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम १६ ची
दुरस्ती.

९०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६ मध्ये,—

(अ) पोट-कलम (१) यात,—

(१) "निवंधकाने" या मजकुरानंतर "जर नोंदणी केलेल्या संघाची ज्या तारखेस नोंदणी करण्यात आली असेल त्या तारखेपासून दोन वर्षांची मुदत संपली असेल तर" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

(२) शेवटी पुढील परंतुक दाखल करण्यात येईल,—

"परंतु संघाच्या पूर्वीच्या अर्जाची विलहेवाट लावण्याच्या तारखेपासून एक वर्षाची मुदत संपल्याशिवाय निवंधकाने संघाच्या नोंदणीसाठी कोणताही अर्ज स्वीकारता कामा नये.";

(ब) पोट-कलम (३) मध्ये "अर्जदार संघ नोंदला पाहिजे" या मजकुरानंतर "आणि त्याने विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात नोंदणीचे प्रमाण पत्र दिले पाहिजे."

सन १९४७ चा
मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम २० ची
दुरस्ती.

१०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २० मधील त्याच्या सामासिक टीपेतील "नोंदणी रद्द करण्यावावत" हा मजकूर वगळण्यात येईल.

ने १९४७ चा
मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम २३ ची
दुरस्ती.

११. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २३ मध्ये,—

(अ) पोट-कलम (१) यात,—

(१) खंड (१) मधील "चार आण्यापेक्षा" या मजकुराएवजी "पनास पैशापेक्षा" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

(२) खंड (६) मध्ये,—

(अ) "संप मंजर करण्यात येणार नाही किंवा संपाचा अवलंब करण्यात येणार नाही" या मजकुराएवजी "संप मंजूर करण्यात येणार नाही, त्याचा अवलंब करण्यात येणार नाही किंवा त्यास पाठिवा देण्यात येणार नाही;" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ब) "उपाय करून पाहिल्यावाचून" या शब्दानंतर "किंवा कलम १७, पोट-कलम (१), खंड (ह) याच्या परंतुकात उल्लेख केलेली परिस्थिती असल्यावाचून" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(३) खंड (७) मध्ये "किंवा त्याचा अवलंब करण्यात येणार नाही" हा मजकुर-ऐवजी "त्याचा अवलंब करण्यात येणार नाही किंवा त्यास पाठिवा देण्यात येणार नाही" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(४) खंड ७ नंतर पुढील खंड दाखल करण्यात येईल,—

"(c) 'मंद गतीने काम करा' यासारख्या गोष्टी मंजूर करता कामा नये, त्याचा अवलंब करता कामा नये किंवा त्यास पाठिवा देता कामा नये ;";

(५) परंतुकानंतर पुढील आणखी परंतुक दाखल करण्यात येईल,—

"तसेच,—

(अ) संघाने मान्यताप्राप्त यादीत नोंदणी करण्यासाठी पूर्वी केलेल्या अर्जाची निवंधकाने अंतीमरीत्या विलहेवाट लावण्यात येईपर्यंत निवंधकाने कोणत्याही संघाचा नवीन अर्ज स्वीकारता कामा नये ;

(व) जेव्हा कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रातील एकाच उद्योगधंद्याच्या वावतीत, मान्यता-प्राप्त यादीत नोंदणी करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या शर्ती परिपूर्ण करणारे दोन किंवा अधिक संघ त्याच कॅलेंडर महिन्यात अर्ज करतील तेव्हा, ज्या कॅलेंडर महिन्यात त्यांनी अर्ज केला असेल त्या महिन्याच्या निकटपूर्वीच्या कॅलेंडर महिन्यात त्या उद्योगधंद्यातील अधिकतर कामगार ज्या संघाचे सदस्य असतील त्या संघाची मान्यताप्राप्त यादीत नोंदणी केली पाहिजे;

(क) पोट-कलम (१) अन्वये कोणत्याही संघाकडून कोणताही अर्ज मिळाल्यानंतर, जर इतर कोणताही संघ किंवा इतर कोणतेही संघ त्याच स्थानिक क्षेत्रातील त्याच उद्योगधंद्यासाठी मान्यताप्राप्त यादीत नोंदणी करण्यासाठी अर्ज नंतरच्या कोणत्याही कॅलेंडर महिन्यात करतील तर, निवंधकाकडून पहिल्या अर्जाची विलहेवाट लावण्यात आल्याशिवाय असा अर्ज किंवा असे अर्ज विचारात घेता कामा नये.

(ब) पोट-कलम (२) मध्ये "दोन आणे" या शब्दाएवजी "पंचवीस पैसे" व चार आप्पापेक्षा" या शब्दाएवजी "पन्नास पैशापेक्षा" हे शब्द दाखल करण्यात यावेत;

(क) पोट-कलम (४) मध्ये,—

(१) "अशा उद्योगधंद्यासाठी" या मजकुरापूर्वी "त्या स्थानिक क्षेत्रातील" हा मजकूर दाखल करण्यात यावा;

(२) "त्यास योग्य वाटेल अशी चौकशी केल्यानंतर" या मजकुराएवजी, "त्यास योग्य वाटेल अशी चौकशी केल्यानंतर, त्या स्थानिक क्षेत्रातील अशा उद्योगधंद्यात मान्यताप्राप्त संघापेक्षा अर्ज करण्याच्या संघाचे, ज्या महिन्यात असा अर्ज करण्यात आला त्या कॅलेंडर महिन्याच्या निकटपूर्वीच्या महिन्यात अधिक सदस्य आहेत अशी त्याची खात्री होईल. तर", हा मजकूर दाखल करण्यात यावा;

(३) शेवटी पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात यावे:—

"परंतु निवंधकाने,—

(अ) मान्य केलेल्या यादीत मान्यताप्राप्त संघाची नोंदणी झाल्यापासून दोन वर्षाचा कालावधी संपत्त्याखेरीज असा कोणताही अर्ज;

(ब) निवंधकाने संघाचा पूर्वीचा अर्ज निकालात काढल्याच्या तारखेपासून एक वर्षाची मुदत संपत्त्याखेरीज अशा संघाचा कोणताही नवीन अर्ज; स्वीकारता कामा नये".

१२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २३ (अ) नंतर पुढील नवीन कलम दाखल करण्यात यावे:— सन १९४७चा

मुंबई

अधिनियम

क्रमांक ११

यात नवीन

कलम २३

(व) दाखल करणे.

"२३(ब) कलम २३, पोट-कलम (१) मध्ये काहीही असले तरी, मध्यप्रांत व वन्हाड औद्योगिक सन १९४७ चा विवाद समेट अधिनियम, १९४७, या अन्वये कोणत्याही उद्योगधंद्याच्या वावतीत, कोणत्याही मध्यप्रांत व स्थानिक क्षेत्रात मान्यताप्राप्त संघ महणून नोंदणी करण्यात आलेला कोणताही संघ हा, मुंबई वन्हाड औद्योगिक संघं (विस्तार व दुरुस्ती) अधिनियम, १९६४, अन्वये त्या उद्योगधंद्याच्या वावतीत अधिनियम संघ क्रमांक २३ त्या स्थानिक क्षेत्रासाठी मान्य केलेल्या यादीत नोंदणी करण्यात आलेला मान्यताप्राप्त संघ क्रमांक २३ असल्याचे समजण्यात येईल".

यात्यये मान्य

केलेला संघ हा

या अधि-

नियमाच्या

प्रयोजनासाठी

मान्यताप्राप्त

संघ राहील.

सन १९४७चा
मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम २४ ची
संवारणा.

सन १९४७चा
मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
यात नवीन
कलम २४-अ
दाखल करणे.

विभाग ४
अन्वये
निवंधकाच्या
आदेशाविरुद्ध
औद्योगिक
चायालयाकडे
अपील.

ता० १९४७चा
वई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या कलम
७ ची
हस्ती.

ने० १९४७चा
वई अधि-
यम क्रमांक
११यात नवीन
कलम २७-अ
दाखल करणे.

१३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २४ मध्ये,—
(अ) खंड (२)ला पुढील परंतुक जोडण्यात येईल :—

“परंतु, निवंधकाने, मुंबई औद्योगिक संबंध (विस्तार व दुरुस्ती) अधिनियम, १९६४ याच्या प्रारंभापासून सहा महिन्याच्या मुदतीपर्यंत अशा प्रारंभापूर्वी मान्यताप्राप्त यादीत नोंदणी करण्यात आलेल्या कोणत्याही संघाचे नाव, अशा संघाने उक्त अधिनियमाच्ये कलम २३ मध्ये नवीन दाखल केलेल्या जादा शर्तीचे पालन केले नाही या कारणावरून काढून टाकता कामा नये.”;

(ब) शेवटी पुढील स्पष्टीकरण दाखल करण्यात येईल :—

“स्पष्टीकरण.—खंड (२) च्या प्रयोजनासाठी कलम २३ व अन्वये जो संघ मान्यताप्राप्त १९६४, याच्या प्रारंभाच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या कालावधीत कलम २३ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या बाबीसाठी तरतुद करणारे नियम केले नाही तर, त्यामुळे अशा संघाने कलम २३ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या अटीचे पालन करण्यात कसुरी केल्याचे समजाधात येईल.”.

१४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २४ नंतर पुढील नवीन कलम दाखल करण्यात यावे :—

“२४-अ (१) निवंधकापुढे असलेल्या कारवाईतील कोणत्याही पक्षास, या विभागान्वये त्याने दिलेल्या आदेशाच्या तारखेपासून ३० दिवसांच्या आत औद्योगिक च्यायालयाकडे अशा आदेशाविरुद्ध अपील करता येईल :

परंतु, औद्योगिक च्यायालयात अशी मुदत संपल्यानंतर पुरेशा कारणावरून असे कोणतेही अपील दाखल करून घेता येईल.

(२) औद्योगिक च्यायालयास अपिलाचे ज्ञापन आणि ज्या निर्णयाविरुद्ध अपील केले असेल तो निर्णय पाहिल्यानंतर जर त्यास असा निर्णय कायद्याचे विरुद्ध दिला असल्याचे किंवा तो अन्यथा चूक असल्याचे दिसून येईल तर त्यास पोट-कलम (१) खालील अपील दाखल करून घेता येईल.

(३) औद्योगिक च्यायालयास अपिलात निवंधकाने दिलेला कोणताही आदेश कायम करता येईल, त्यात फेरफार करता येईल किंवा तो रद्द करता येईल. तसेच त्यास योग्य वाटेल त्याप्रमाणे परिणामभूत आदेश देता येतील. औद्योगिक च्यायालयाने दिलेल्या आदेशाची एक प्रतिवंधकाकडे पाठविण्यात आली पाहिजे.”.

१५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २७ भवील पोट-कलम (१), खंड (अ) यात,—

(१) “उद्योगधंचातील कोणत्याही भालकाच्या” या मजकुरापूर्वी “त्या स्थानिक क्षेत्रातील” हा मजकूर, आणि

(२) “अशा उद्योगधंचातील” या मजकुरापूर्वी “त्या स्थानिक क्षेत्रातील” हा मजकूर दाखल करण्यात यावा.

१६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २७ नंतर पुढील नवीन कलम दाखल करण्यात यावे :—

“२७-अ. या अधिनियमात काहीही असले तरी या अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी, अधिकारका सूचित करण्यात आलेल्याएखाद्या स्थानिक क्षेत्रात किंवा अनेक क्षेत्रात जर कोणताही फेरवदल मान्यताप्राप्त करण्यात आला तर,

(अ) अशा संवंधीत एखाद्या वा अनेक स्थानिक क्षेत्रात फेरवदल करण्याच्या निकटपूर्वी क्लेल्या कोणत्याही उद्योगधंद्याचे, कलम २७, पोट-कलम (२) अन्वये ह्या अधिनियमासाठी प्रति-स्थानिक निधित्व करण्याचा हक्क असलेल्या मान्यताप्राप्त संघास; किंवा

(ब) कलम २७, पोट-कलम (२) अन्वये प्रतिनिधित्व करण्यासाठी मालकांचे एकाहून मान्यताप्राप्त अधिक मान्यताप्राप्त संघ असतील तर त्या वावतीत, त्याच उद्योगधंद्याशी संवंधीत असलेल्या संघ म्हणून ज्या मालक संघाचे अधिक सदस्य असतील त्या संघास;

असा फेरवदल ज्या तारखेस करण्यात आला त्या तारखेपासून १२ महिन्याच्या मुदतीसाठी किंवा जर अशा मुदतीत अशा संघाकडून किंवा फेरवदल क्लेल्या स्थानिक क्षेत्रातील इतर कोणत्याही संघाकडून अर्ज करण्यात आला तर असा अर्ज राज्य सरकारकडून निकाळात काढण्यात येईपर्यंत, यथास्थिती फेरवदल क्लेल्या स्थानिक क्षेत्राचे किंवा क्षेत्रांचे प्रतिनिधित्व करण्याचा अधिकार राहील.”

१७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २७-अ मधील “व ३३” या ऐवजी “३३ व ३३-अ” हे शब्द व सन १९४७चा आकडे दाखल करण्यात येतील.

मुंबई

अधिनियम

क्रमांक ११

याच्या

कलम २७-अ

ची दुरुस्ती.

१८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३० मधील, “पुढील संघ व इसम” या मजकुरापूर्वी सन १९४७ कलम ३३-अ च्या उपवंधास अधीन राहून” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

चा मुंबई

अधिनियम

क्रमांक ११

याच्या

कलम ३० ची

दुरुस्ती.

१९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३२ मधील परंतुकात,—

(अ) “परंतु” या शब्दानंतर “कलम ३३-अ च्या उपवंधास अधीन राहून” हा मजकूर मुंबई दाखल करण्यात येईल.

सन १९५७चा

अधिनियम

(ब) “अशा चालू असलेल्या कोणत्याही कामात” या मजकुरानंतर “(कामगार न्यायालयात क्रमांक ११ किंवा औद्योगिक न्यायालयात एखाद्या काभगारास बडतर्फ केल्यावावत, सेवामक्त केल्यावावत, याच्या काहून टाकल्यावावत, कमी केल्यावावत, त्याच्या सेवा समाप्त केल्यावावत किंवा पदावरून कलम ३२ ची तात्पुरते दूर केल्यावावत दिलेल्या अदेशाच्या कायदेशीरपणावहून किंवा औचित्यतेवहून जे दुरुस्ती काभकाज चालू असेल ते खेरीज करून)” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

२०. मुख्य अधिनियमाचे कलम ३३ यात,—

(अ) खंड (ब) मधील “किंवा कलम ७२ अन्वये पाठविलेल्या कोणत्याही औद्योगिक मुंबई विवादाचा निर्णय करण्यासाठी” हा मजकूर वगळण्यात येईल.

सन १९४७चा

अधिनियम

क्रमांक ११

याच्या

(ब) दुसऱ्या परंतुकातील,—
(१) “तसेच” या शब्दानंतर “कलम ३३-अ च्या उपवंधास अधीन राहून” हा मजकूर कलम ३३ दाखल करण्यात येईल.

कलम ३३

ची दुरुस्ती.

(२) "या अधिनियमान्वये चालू असलेल्या ज्या कोणत्याही कामात" या मजकूरानंतर "कामगार न्यायालयात किंवा औद्योगिक न्यायालयात एखाद्या कामगारास वडतफै केल्यावात, सेवामुक्त केल्यावावत, काढून टाकल्यावावत, कमी केल्यावावत, त्याच्या सेवा समाप्त वद्दल किंवा तात्पुरते कामावरून दूर केल्यावावत दिलेल्या आदेशाच्या कायदेशीरणपण-करण्यात यावा.

(क) दुसऱ्या परंतु कानंतर पुढील आणखी परंतु क दाखल करण्यांत येईल.

"तसेच, उपरिनिर्दिष्ट तरतुदीखेरीज करून (प्रतिनिधिक संघ किंवा विधी-व्यवसायी यांच्या खाली कोणत्याही इसमास न्यायालयाच्या परवानगीशिवाय ह्या अधिनियमांहजर राहण्याची परवानगी देता येणार नाही."

सन १९४७ २१. मुख्य अधिनियमाच्या विभाग ५ मध्ये कलम ३३ नंतर पुढील नवीन कलम येवटी वा मुंबई दाखल करण्यांत येईल.

अधिनियम

क्रमांक ११

गांधी विभाग

३ अ ची

रुस्ती.

ग कार्य-

हीत काम-

रांमध्ये

वाद असेल

ग कार्य-

हीत ज्यांता

र राहता

ल ते इसम.

"३३ अ (१). कामगार कामगारांमध्ये असलेला जो कोणताही विवाद कलम ७२ अन्वये कामगार न्यायालयाकडे किंवा औद्योगिक न्यायालयाकडे लवादासाठी सोपविष्यात आला असेल अशा काम करण्याचा अधिकार असेल :

परंतु, प्रत्येक पक्षाच्या कामगारांची संख्या पाचहून अधिक असेल तर त्या वावतीत अशा आपणामधून दोन इसम निवडून दिले पाहिजेत.

(२) जर प्रातिनिधिक संघास अशा विवादात आपली वाजू मांडण्याची इच्छा असेल तर त्यास न्यायालयाकडे अर्ज केल्यानंतर अशा न्यायालयापुढील आपली वाजू मांडता येईल."

१९४७ २२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३४, पोट-कलम (६), खंड (व) च्या परंतु कातील "अशा हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

मुंबई

नियम

क ११

कलम

ी.

१९४७

मुंबई

नियम

क ११

कलम

अन्वये कामगार आयुक्ताने ठरविलेल्या कोणत्याही स्थायी आदेशामुळे ज्याचे नुकसान झाले असेल अशा कोणत्याही इसमास" या मजकूराएवजी "या विभागालाली कामगार आयुक्ताच्या निर्णयामुळे ज्याचे नुकसान झाले असेल अशा कोणत्याही इसमास" हा मजकूर दाखल करावा.

२४. मुख्य अधिनियमाचे कलम ४२ मध्ये, पोट-कलम (४) यात,—

(अ) "निर्दिष्ट केलेली कोणतीही औद्योगिक वाव" या मजकुरानंतर "(त्यातील वाव (५) खेरीजकरून)" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

(ब) "कामगार न्यायालथाकडे अर्ज केला पाहिजे". या मजकुरानंतर आणि "अनुसूचित कलम ४२ इच्छा वाव (५) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही औद्योगिक वावीत जो फेरवदल करायची ची दुरुस्ती. इच्छा असेल त्या कोणत्याही वावीत औद्योगिक न्यायालथाकडे अर्ज केला पाहिजे" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९४७

चा मुंबई

अधिनियम

११ याच्या

कलम ४२

ची दुरुस्ती.

२५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४३ मध्ये, पोट-कलम (२) यातील "सात दिवसांच्या आत" सन १९४७

या मजकुराएवजी "तीस दिवसांच्या आत" हा मजकूर दाखल करावा.

चा मुंबई

अधिनियम

क्रमांक ११

याच्या कलम

४३ ची

दुरुस्ती.

२६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४६ मधील पोट-कलम (२) यातील खंड (३), (४) व सन १९४७ चा

(५) ऐवजी पुढील खंड दाखल करण्यात येईल :—

मुंबई

अधिनियम

"(३) लवादी किंवा औद्योगिक न्यायालथ याचा निवाडा किंवा यथास्थिती वेतन मंडळाचा अधिनियम निर्णय अंमलांत येण्याच्या तारखेपूर्वी जर कोणतीही तडजोड झाली नाही तर त्या वावीतीत." क्रमांक ११

याच्या कलम

४६ ची

दुरुस्ती.

२७. मुख्य अधिनियमाचे कलम ६४ मधील खंड (व), उपखंड (२) मधील "पाठविष्यात सन १९४७ आली असेल" या मजकुरानंतर "किंवा कलम ८६-क किंवा ८६-कक अन्वये वेतन मंडळाकडे पाठ-चा मुंबई अधिनियम विष्यात आली असेल". हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

अधिनियम

क्रमांक ११

याच्या कलम

६४ ची

दुरुस्ती.

२८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७३ नंतर पुढील नवीन कलम दाखल करण्यात येईल :— सन १९४७

चा मुंबई

अधिनियम

क्रमांक ११

यात नवीन

कलम ७३-अथ

दाखल करणे.

"७३अ. एखाद्या उद्योगधर्द्यातील किंवा त्याच्या विभागातील कोणत्याही उपक्रमाशी संवंधित कामगार असलेला औद्योगिक विवाद कलम ७२ किंवा ७३ अन्वये कामगार न्यायालथाकडे किंवा औद्योगिक किंवा औद्योगिक विष्यात आला असेल किंवा पाठवाविष्याचा असेल आणि राज्य सरकारकडे या गिक न्यायावावीत करण्यात आलेल्या अर्जविरुद्ध किंवा अन्यथा राज्य सरकारच्या मते, त्या उद्योगधर्द्यातील लघाकडे किंवा त्याच्या विभागातील तशाच स्वरूपाच्या उपक्रमाचा किंवा उपक्रमांच्या गटाचा किंवा वर्गाचा सोपविष्यात अस्या विवादात हितसंवंध असणे संभवनीय असेल किंवा त्यामुळे त्याच्यावर परिणाम झाला असेल तर आलेल्या

वादीत इतर
उपक्रमांच्या
वावी समा-
विष्ट कर-
ण्याचा राज्य
सरकारचा
अधिकार.

सन १९४७
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या कलम
७३-अ ची
दुरुस्ती.

सन १९४७
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या कलम
७५ ची
दुरुस्ती.

सन १९४७
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या कलम
७८ ची
दुरुस्ती.

राज्य सरकारास असा उल्लेख करतेवेळी किंवा त्यानंतर कोणत्याही वेळी परंतु निवाडा देण्या-पूर्वी त्या संदर्भात अशा उपक्रमाचा, उपक्रमांच्या गटाचा किंवा वर्गाचा किंवा त्याच्या भागाचा समावेश करता येईल मग असा समावेश करतानंतर त्या कारखान्यात, उपक्रमांच्या वर्गात किंवा गटात त्याच्या विभागात कोणताही विवाद अस्तित्वांत असो वा नसो किंवा विवाद होण्याची शक्यता असो वा नसो.”

२९. मुख्य अधिनियमाचे कलम ७३-अ यात—

(अ) “या अधिनियमात काहीही असले तरी” या मजकुरानंतर “एखाचा मालकास किंवा” हा मजकूर दाखल करण्यात यावा;

(ब) परंतुकातील खंड (२) ऐवजी पुढील खंड दाखल करण्यात यावा :—

“(२) जेव्हां नोंदणीं कोळेल्या संघाने किंवा यथास्थिती मालकाने असा विवाद या अधिनियमान्वये लवादीसाठी सादर करण्याविषयी आपली तथारी समेट अधिकाऱ्यापुढे लेखी दर्शविली असेल, आणि मालकाने किंवा यथास्थिती संघाने तसे करण्यास कवुली दिली नसेल तेच्हां”.

३०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७५ मध्ये “निवाडा” या शब्दापूर्वी कलम ११८ व मध्ये जी कोणतीही तरतुद केली असेल ती खेरीज करून” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

३१. मुख्य अधिनियमाचे कलम ७८ मधील पोट-कलम (१) यात—

(अ) परिच्छेद अ च्या खंड (अ) मधील उपखंड (३) मध्ये “निर्दिष्ट केलेली कोणतीही वाव” या मजकुरानंतर “(त्यातील वाव (५) खेरीज करून)” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(ब) परिच्छेद क मधील खंड (अ) मध्ये “तो मागे घेण्यास, किंवा” या मजकुरानंतर “कोणत्याही कार्यवाहीतील ज्या कोणत्याही फेरदलाच्या कायदेशीरपणाची वाव ही वादग्रस्त मुद्दा असेल तर अंतिम निंंदा होईपर्यंत तो तात्पुरता मागे घेण्यास” हा मजकूर सभाविष्ट करण्यात येईल;

(क) परिच्छेद (क) नंतर पुढील नवीन परिच्छेद दाखल करण्यात येईल :—

“(ड) जर मालकाने एखाच्या कामगारास पदच्यूत करण्यासंबंधी, सेवामुक्त करण्यासंबंधी त्यास काढून टाकण्यासंबंधी त्यास कामावरून कमी करण्यासंबंधी किंवा त्याची सेवा कमी करण्यासंबंधी किंवा त्यास कामावरून तात्पुरते दूर करण्यासंबंधी काढलेला आदेश”—

(१) कामगाराने केलेल्या चुकीमुळे किंवा दुवर्तनामुळे काढलेला असेल आणि जी चूक असा आदेश काढल्याच्या तारखेच्या सहा महिने आधी मालकांच्या निर्दर्शनास अली असेल; किंवा

(२) या अधिनियमाच्या किंवा अशा कामगारास अंमलात असलेले जे कोणतेही स्थायी आदेश लागू असतील त्यास्यायी आदेशातील कोणत्याही उपवंधाचे उल्लंघन करून असा आदेश काढलेला असेल, किंवा—

(३) अन्यथा तो अयोग्य किंवा अवैध असेल तर,

(अ) कामगारास तावडतोब किंवा त्याने योवाबतीति निर्दिष्ट केलेल्या तारखेपर्यंत पुन्हा नियुक्त करण्यास संवंधी आणि त्यास वडतर्फ करण्यासंवंधी, सेवामुक्त करण्यासंवंधी, काढन टाकण्यासंवंधी त्यास कामावहन कर्ती करण्यासंवंधी किंवा त्याची सेवा समाप्त करण्यासंवंधी किंवा यथास्थिती, त्याच पदावरून तात्पुरते दूर करण्यासंवंधी दिलेल्या अशा आदेशाच्या तारखेपासून सुरु होणाऱ्या आणि ज्या तारखेस कामगार न्यायालय त्यास पुन्हा नियुक्त करण्याचा आदेश देईल त्या तारखेस किंवा पुन्हा नियुक्त केल्याच्या तारखेस, यांपैकी जी तारीख नंतरची असेल त्या तारखेस संपणाऱ्या कालावधीचे वेतन देण्यास, किंवा

(ब) कामगारास वेतनाखेरीज (असे वेतन त्यास वडतर्फ केल्याच्या, सेवामुक्त केल्याच्या किंवा काढून टाकल्याच्या, त्यास कामावहन कर्ती केल्याच्या किंवा त्याची सेवा समाप्त केल्याच्या तारखेस सुरु होणाऱ्या आणि ज्या तारखेस कामगार न्यायालय अशी रक्कम देण्याचा आदेश देईल त्या तारखेस संपणाऱ्या कालावधीचे वेतन असेल) नुकसान भरपाईच्या रूपाने चार हजार रुपयांहून अधिक नसेल अशी रक्कम देण्यास मालकास फर्माविण्याचा अधिकार आहे; मात्र असे करतांना नोकरी जाणे व त्यानंतर योग्य नोकरी मिळण्याची शक्यता या गोष्टी विचारात घेतल्या पाहिजेत.”

३२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८२ भद्ये,—“नुकसान झालेल्या इसमाने” या मजकुरानंतर सन १९४७चा “किंवा प्रातिनिधिक संघाने” हा भजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

मुंबई अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या कलम
८२ ची
दुर्स्ती.

३३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८३-अ नंतर पुढील नवीन कलम समाविष्ट करण्यात येईल— सन १९४७

चा मुंबई^{अधिनियम}
क्रमांक ११
यात ८३-व
हे नवीन
कलम
समाविष्ट
करणे.

“८३-व. कामगार न्यायालयास, त्याच्यापुढे चालू असलेल्या कोणत्याही कामाचा संपूर्ण खर्च खर्चसंवंधी किंवा त्याचा कोणताही भाग कोणी दिला पाहिजे यासंवंधी निवेश देण्याचा अधिकार असेल : निवाडा

परंतु, कोणत्याही पक्षाने नेमलेल्या कोणत्याही विधी सल्लगाराच्या कामावद्दल असा कोणताही देण्याचा कामगार न्यायालयाचा अधिकार असेल नाही.”

कामगार
न्यायालयाचा
अधिकार.

३४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८५ नंतर पुढील नवीन कलम समाविष्ट करण्यात येईल :— सन १९४७

चा मुंबई^{अधिनियम}
क्रमांक ११
यात ८५-आ हे
नवीन कलम
समाविष्ट
करणे.

कामकाज वर्ग
करण्याचा
औद्योगिक
न्यायालयाचा
अधिकार.

"८५-अ. औद्योगिक न्यायालयास, लेखी आदेशाद्वारे व त्यात नमूद करण्यात येतील अशा कारणावरून, कामगार न्यायालयापुढे अनिर्णित असलेले या अधिनियमाखालील कोणतेही कामकाज काढून घेता येईल व असे कामकाज निकालात काढण्यासाठी ते दुसऱ्या कामगार न्यायालयाकडे वर्ग करता येईल; आणि ज्या कामगार न्यायालयाकडे ते कामकाज अशा रीतीने वर्ग केले असेल त्या कामगार न्यायालयास ते कामकाज निकालात काढतां येईल परंतु कामकाज वर्ग करण्यासंबंधीच्या आदेशातील कोणत्याही विशेष निवेशास अधीन राहून, त्यास ते कामकाज नव्याने सुरु करता येईल किंवा ज्या अवस्थेला ते अशा रीतीने वर्ग केले असेल त्या अवस्थेपासून सुरु करता येईल."

सन १९४७
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याची कलमे

३५. मुख्य अधिनियमाची कलमे ८६-अ व ८६-ल या कलमांतील "महाराष्ट्र राज्याच्या मुंबई प्रदेशाकरितां" या शब्दांच्या ऐवजी, "राज्याकरितां" हे शब्द समाविष्ट करण्यात येतील.

८६-अ.
व ८६-ल
यात दुरुस्ती
करणे.

सन १९४७
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या कलम
८६-कक्ष ची
दुरुस्ती.

३६. मुख्य अधिनियमाचे कलम ८६-कक्ष यात,—

(अ) "या अधिनियमाच्या कोणत्याही इतर उपवंशात काहीही असले तरी" या शब्दानंतर "भालकासु किंवा" हे शब्द समाविष्ट करण्यात येतील;

(ब) परंतुकात, खंड (२) ऐवजी पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

"(२) जेव्हांनी नोंतलेल्या संघाने किंवा यथास्थिति मालकाने असा विवाद या अधिनियमान्वये लवादासाठी सादर करण्याविषयी आपली तयारी समेट अधिकान्यापुढे लेखी दर्शविली असेल आणि तसे करण्यास मालक किंवा यथास्थिति संघ कवूल नसेल तेव्हां ;".

सन १९४७
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम ८६-ह
ची दुरुस्ती.

३७. मुख्य अधिनियमाचे कलम ८६-ह यात खंड (अ) ऐवजी पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

"(अ) औद्योगिक विवादातील सर्व पक्ष ;".

सन १९४७
चा मुंबई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम ८७
ची दुरुस्ती.

३८. मुख्य अधिनियमाचे कलम ८७, याच्या खंड (अ) मध्ये,—

(अ) उपखंड (१) मधील "किंवा ४४" हा शब्द व आकडा याएवजी "२४-अ किंवा ४४" हा शब्द व आकडा समाविष्ट करण्यात येईल;

(ब) उपखंड (२) नंतर पुढील उपखंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

"(२-अ) अनुसूची ३ च्या बाब (५) मध्ये तिर्दिल्ट केलेल्या कोणत्याही औद्योगिक बाबीच्या संबंधात कोणताही कामगार किंवा प्रातिनिधिक संघ जो फेरफार करू इच्छित असेल अशा कोणत्याही फेरफारासंबंधीच्या विवादाचा निर्णय करणे ;".

३९. मुख्य अधिनियमाचे कलम ९४ यात, खंड (अ) ऐवजी पुढील खंड समाविष्ट करण्यात सन १९४७ येईल :—

“(अ) औद्योगिक विवादातील सर्व पक्ष; ”.

चा मुवई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम ९४
ची दुरुस्ती.

४०. मुख्य अधिनियमाचे कलम ९५ याच्या पोट-कलम (१) मधील “नोंदलेला संघ” या सन १९४७चा शब्दांऐवजी “काभगारांचा प्रतिनिधि” हे शब्द समाविष्ट करण्यात येतील.

मुवई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम ९५
ची दुरुस्ती.

४१. मुख्य अधिनियमाचे कलम ९७ यात, पोट-कलम (१) मधील खंड (ह) मध्ये पुढील सन १९४७चा परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

मुवई
अधिनियम
क्रमांक ११
याच्या
कलम ९७
ची दुरुस्ती.

“परंतु, जेव्हा संघाने औद्योगिक विवाद कलम ५८ च्या पोट-कलम (६) अन्वये लवादा- साठी सादर करण्याविषयी आपली तथारी लेखी दर्शविली असेल, आणि

(अ) मालकाने ती स्वीकारली नसेल, किंवा

याच्या
कलम ९७

(ब) मालकाने ती स्वीकारली असेल परंतु लवादाची निवड अभान्य करून लवादाचा नाभनिंदेश न करता तो विवाद लवादासाठी सादर करण्यास तो कवूल नसेल.

ची दुरुस्ती.

आणि त्यानंतर तो विवाद कलम ७३-अ अन्वये औद्योगिक न्यायालयाकडे लवादासाठी पाठवण्यात आला असेल तेव्हा, या खंडातील कोणतीही गोष्ट कोणत्याही संपास लागू होणार नाही.”.

४२. मुख्य अधिनियमाचे कलम ९८, पोट-कलम (१) मधील खंड (ग) मध्ये पुढील परंतुक सन १९४७चा समाविष्ट करण्यात येईल :—

मुवई
अधिनियम
क्रमांक ११

“परंतु जेव्हा मालकाने औद्योगिक विवाद कलम ५८ च्या पोट-कलम (व) अन्वये लवादा- साठी सादर करण्याविषयी आपली तथारी लेखी दर्शविली असेल, आणि

कलम ९८

(अ) संघाने ती स्वीकारली नसेल ; किंवा

याच्या

(ब) संघाने ती स्वीकारली असेल परंतु लवादाची निवड अभान्य करून, लवादाचा नाभनिंदेश ची दुरुस्ती. न करता तो विवाद लवादासाठी सादर करण्यास तो कवूल नसेल,

कलम ९८

आणि त्यानंतर, तो विवाद कलम ७३-अ अन्वये औद्योगिक न्यायालयाकडे लवादासाठी पाठवण्यात आला असेल तेव्हा, या खंडातील कोणतीही गोष्ट टाळेबंदीस लागू होणार नाही.”.

४३. मुख्य अधिनियमाचे कलम १०० यात पुढील नवीन पोट-कलम समाविष्ट करण्यात सन १९४७चा येईल :—

मुवई
अधिनियम

“(४) चौकशी न्यायालयास, या अधिनियमान्वये त्याच्यापुढे चालू असलेल्या कोणत्याही कासा काजातून उद्भवणारा कोणताही विधिविषयक प्रश्न औद्योगिक न्यायालयाकडे सोपवता येईल. अशा क्रमांक ११ काभकाजातील चौकशी न्यायालयाचा कोणताही निष्कर्ष औद्योगिक न्यायालयाच्या याच्या निर्णयातुसार असला पाहिजे.”.

कलम १००

ची दुरुस्ती.

सन १९४७चा ४४. मुख्य अधिनियमाचे कलम १०१ यात,—
 मुंबई अधिनियम
 क्रमांक ११
 याच्या कलम १०१ ची दुरुस्ती.

(अ) पोट-कलम (१), खंड (ग) मधील, “किवा त्यात सामील झाला आहे” या मजकुराएवजी “किवा त्यात सामील झाला आहे किवा त्यास चिथावणी दिली आहे” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल;

(ब) पोट-कलम (२) नंतर पुढील नवीन पोट-कलमे समाविष्ट करण्यात येतील :—
 “(२-अ) कोणत्याही भालकाने काभगार न्यायालयाच्या स्पष्ट लेखी परवानगीवाचून कोणत्याही संरक्षित कामगारास बडतर्फ करता कामा नये, सेवामुक्त करता कामा नये किवा खालच्या पदावर आणता कामा नये.

स्थानीकरण.—या पोट-कलमाच्या प्रयोजनाकरिता, कोणत्याही उद्योगवंद्याच्या संवंधात “संरक्षित कामगार” या शब्दप्रयोगाचा अर्थ, जो काभगार त्या उद्योगवंद्याशी संवंधित असलेल्या संघाचा पदाधिकारी असून या अधिनियमावये केलेल्या नियमानुसार त्यास असा पदाधिकारी म्हणून मान्यता दिली असेल असा कोणत्याही कामगार, असा समजावा.

(२-ब) कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रातील प्रत्येक उद्योगवंद्यात, पोट-कलम (२-अ) च्या प्रयोजनाकरिता “संरक्षित कामगार” म्हणून मान्यता द्यावाच्या संघाच्या अधिकाऱ्यांची संख्या ही कमीतकमी पाच संरक्षित कामगार व जास्त शंभर संरक्षित कामगार या संख्येस अधीन राहून, त्या उद्योगवंद्यात कामावर लावलेल्या एकूण कामगारांच्या शेकडा एक टक्क्याइतकी असेल; आणि उपरोक्त प्रयोजनाकरिता, राज्य सरकारला, ज्या रीतीने कामगारांची निवड केली जाईल, व त्याना संरक्षित कामगार म्हणून ज्या रीतीने मान्यता दिली जाईल त्या रीतीसंबंधी तरतुद करण्यावावत नियम करता येतील.”;

(क) पोट-कलम (३) मधील “किवा (२)” या ऐवजी, “(२) किवा (२-अ)” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १९४७चा ४५. मुख्य अधिनियमाचे कलम १०६, पोट-कलम (१) मध्ये “अवैध फेरफार करील” या मुंबई मजकुराएवजी “कामगार न्यायालयाने किवा औद्योगिक न्यायालयाने जो फेरफार अवैध असल्याचा अधिनियम निर्णय दिला असेल किवा जाहीर केले असेल असा फेरफार करील” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात क्रमांक ११ येईल.

याच्या कलम १०६ ची दुरुस्ती.

सन १९४७चा ४६. मुख्य अधिनियमाचे कलम १०७ यात, “जो कोणताही मालक” या शब्दानंतर “कलम ३५ अन्वये लागू असलेल्या नमुनेवजा स्थायीं आदेशाचे किवा” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.
 मुंबई अधिनियम
 क्रमांक ११
 याच्या कलम १०७ ची दुरुस्ती.

सन १९४७चा ४७. मुख्य अधिनियमाचे कलम ११६-अ याच्या पोट-कलम (३) मध्ये, “निवाड्यात फेरफार करण्याचा अधिकार आहे” या मजकुराएवजी “निवाड्यात भावीकालसापेक्ष किवा भूतकालसापेक्ष करता येईल, तथापि, भूतकालसापेक्ष रीतीने कोणताही फेरफार केल्यास तो पोट-कलम (१) अन्वये केलेल्या अजीच्या तारखेच्या आधी अंमलात येणार नाही” हा मजकूर समाविष्ट याच्या कलम करण्यात येईल.

११६-अ ची दुरुस्ती.

४८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ११८-अ नंतर पुढील नवीन कलम सभाविष्ट करण्यात येईल :— सन १९४७
 चा मुंबई
 अधिनियम
 क्रमांक ११
 यात ११८-ब
 हे नवीन
 कलम समा-
 विष्ट करणे.

“ ११८-ब. (१) जेव्हा औद्योगिक न्यायालगामुळे किंवा कामगार न्यायालगामुळे चालू पक्ष हजर न असलेल्या कोणत्याही कार्यवाहीत जर कोणतही पक्ष, सुनवणीची नोटीस त्याजवर योग्य रीतीन्हा झाल्याचे वजावण्यात आली असताना सुद्धा ती बाब सुनवणीची आली असता हजर राहिला नसेल तर परिणाम न्यायालयास त्या बाबीची सुनवणी नंतरच्या तारखेवर तहकूव करता येईल किंवा एहपक्षीय कामकाज चालवून त्यास योग्य वाटेल असा निवाडा, आदेश किंवा निर्णय देता येईल.

(२) जेव्हा, पोट-कलम (१) अन्वये, कोणताही निवाडा, आदेश किंवा निर्णय एहपक्षीय देण्यात येईल तेव्हा, आपल्यावर अन्याय झालेला आहे असे समजणाऱ्या पक्षास, त्याची प्रत मिळल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसांच्या आत, असा निवाडा, आदेश किंवा निर्णय रद्द करण्यासाठी न्यायालथाकडे अर्ज करता येईल. आपल्यावर अन्याय झाला आहे असे समजणारा पक्ष हजर न होण्यास पुरेसे कारण होते अशी, औद्योगिक न्यायालगाची किंवा कामगार न्यायालगाची खात्री झाली तर, त्यास अशा रीतीने दिलेला निवाडा, आदेश किंवा निर्णय रद्द करता येईल आणि त्याबाबतीत कामकाज चालविष्यासाठी एवादी तारीख नेमता येईल :

परंतु विश्वद्व पक्षावर त्या संवंधीची नोटीस वजावण्यात आल्याशिवाय उदरोक्त अशा कोणत्याही अर्जाविरुद्ध कोणताही निवाडा, आदेश किंवा निर्णय रद्द करता येणार नाही.”.

४९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १२१ ऐवजी पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

सन १९४७चा
 मुंबई
 अधिनियम
 क्रमांक ११
 यातील कलम
 १२१ ऐवजी
 नवीन कलम
 सभाविष्ट
 करणे.

“ १२१. मुंबई उद्योगघंडे विवाद समेट अधिनियम, १९३४, या याद्वारे रद्द करण्यात येत सन १९३४चा आहे.”.

सन १९४७चा
 मुंबई अधि-
 नियम क्रमांक
 ११ यांत नवीन
 कलम १२२
 सभाविष्ट
 करणे.

५०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १२२ नंतर पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

अधिकार
प्रदान करणे.

“१२२-अ. राज्य सरकारास राज्यपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या अधिसूचनेवारे अशा निवेश-
देण्याचा अधिकार असेल की, हा अविनियमान्वये किंवा त्यावाली केलेल्या नियमान्वये, निवेशात
निर्दिष्ट केलेल्या बाबींसंवंधी व त्यात निर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही अटींस अधीन राहुन त्याने
चालवावयाचे अधिकार हे अधिसूचनेत निर्दिष्ट करण्यात येतील अशा अधिकान्यास किंवा त्यास
अधीन असलेल्या प्राधिकान्यास देखील चालविता येतील.”.

सन १९४७

चा मुंबई

अविनियम

क्रमांक ११

याच्या कलम

१२३ ची

दुसरी.

५१. मुख्य अविनियमाच्या कलम १२३ मध्ये,—

(अ) पोट-कलम (२) यांत,—

(१) खंड (ग) मधील “पोट-कलम (१) अन्वये द्यावयाची की” या मजकुरानंतर
“पोट-कलम (३) खालील नोंदणीच्या प्रमाणपत्राचा नमूना” हा मजकूर दाखल करण्यात
येईल;

(२) खंड (न-अ) मधील “व ४” या ऐवजी “४ व ५” हे शब्द व आकडे दाखल
करण्यात येतील.

(ब) पोट-कलम (३) नंतर पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

“(४) ह्या कलमान्वये केलेला प्रत्येक नियम हा, तो करण्यात आल्यानंतर शक्य असेल
तितक्या लवकर राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन चालू असताना एकूण तीस दिवसांची होईल इतक्या मुदतीकरिता राज्य
विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात आला पाहिजे; आणि या अधिवेशनात तो
अशा रीतीने ठेवण्यात आला असेल ते अधिवेशन किंवा त्याच्या लगतनंतरचे अधिवेशन
समाप्त होण्यापूर्वी त्या नियमात कोणताही फेरफार करण्यास दोन्ही सभागृहे मान्यता देतील
किंवा नियम करू नये म्हणून मान्यता देतील व अशा नियम राजपत्रात अधिसूचित करतील
तर, तो नियम अशा अधिसूचनेच्या तारखेपासून, यथास्थिती अशा सुवारलेल्या स्वैक्षण्यातच
अंमलात येईल किंवा अंमलात येणार नाही. तथापि, असे कोणतेही फेरफार किंवा रद्द करणे
यामुळे त्या नियमान्वये पूर्वी केलेल्या किंवा करण्याचे राहुन गेलेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या
वैधतेस वाध येणार नाही.”.

सन १९४७चा

मुंबई अधि-

नियम क्रमांक

११ यात

नवीन

कलम १२३अ

दाखल करणे.

सन १९४७चा

मध्यप्रांत व

वन्हाड अधि-

नियम क्रमांक

२३ रद्द करणे.

५२. मुख्य अविनियमाच्या कलम १२३ नंतर पुढील नवीन कलम दाखल करण्यात येईल :—

“१२३-अ. मध्य प्रांत व वन्हाड औद्योगिक विवाद समेट अविनियम, १९४७, हा याद्वारे
रद्द करण्यात येत आहे:

परंतु,—

(अ) अशा रीतीने रद्द करण्यात आलेल्या अविनियमाच्या उपवंधान्वये केलेली प्रत्येक नेमणूक
किंवा केलेला नियम, काढलेला आदेश किंवा अधिसूचना किंवा दिलेली नोटीस ही ह्या
अविनियमाच्या उपवंधाशी विसंगत नसेल तेथवर आणि या अविनियमान्वये केलेल्या कोण-
त्याही नेमणुकीद्वारे किंवा नियमाद्वारे, काढलेल्या कोणत्याही आदेशाद्वारे किंवा अधिसूचनेद्वारे
किंवा दिलेल्या नोटिशीद्वारे रद्द करण्यात आली नसेल तर आणि रद्द करण्यात येईपर्यंत ती
ह्या अविनियमाच्या उपवंधान्वये काढण्यात किंवा करण्यात आली असल्याचे समजण्यात येईल ;

(ब) अशा रीतीने रद्द केलेल्या अविनियमाच्या उपवंधान्वये ठरविलेला कोणताही स्थायी
आदेश, नमद केलेली किंवा नोंदणी केलेली कवुलायत किंवा तडजोड, अंभलात आणलेले
फेरवदल, केलेली निवेदने, किंवा राज्य औद्योगिक न्यायालय, जिल्हा औद्योगिक न्यायालय,
कामगार आयुक्त, निर्बंधक किंवा वेतन मंडळाने केलेले निवाडे किंवा काढलेले आदेश या

गोटी हा अधिनियमाच्या तत्सम उपवंशानुसार समर्चित अधिकादाने दूरवि लेशा, नमूद केलेल्या किंवा नोंदणी केलेल्या, अंमलात आणलेल्या किंवा दिलेल्या असल्याचे समजप्पात येईल;

(क) अशा रीतीने रद्द केलेल्या अधिनियमान्वये संपादन केलेला कोणताही हक्क किंवा विशेषाधिकार, प्राप्त झालेली किंवा संपादन केलेली कोणतीही जबाबदारी किंवा दायित्व यांवर परिणाम होणार नाही आणि असा हक्क, विशेषाधिकार, जबाबदारी किंवा दायित्व यांच्या वावतीतील कोणतीही चौकशी, कायदेशीर कार्यवाही किंवा उपाययोजना ती या अधिनियमाच्या उपवंशाशी जेथवर विसंगत नसेल तेथवर ती, जणू काही हा अधिनियम रद्द करण्यात आला नव्हता व तो चालू होता असे समजून ती दाखल करता येईल, चालू ठेवता येईल किंवा तिच्यापासून लाभ घेता येईल;

(ड) राज्य औद्योगिक न्यायालय, जिल्हा औद्योगिक न्यायालय, कामगार आयुक्त, निर्बंधक किंवा वेतन मंडळ याजपूढे अनिंगित असलेले अशा रीतीने रद्द केलेल्या अधिनियमाच्या उपवंशांखालील कोणतेही कामकाज, समेटाप्रित्यर्थ चालविलेले कामकाज किंवा या अधिनियमाच्या उपवंशान्वये शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्ह्यांच्या न्याय चौकशीसंबंधी असलेले कोणतेही कामकाज, हे हा अधिनियम रद्द करण्यात आला नव्हता व तो अमलात होता असे समजून चालू ठेवण्यात येईल व ते पूर्ण करण्यात येईल; आणि अशा कार्यवाहीत लादलेल्या कोणत्याही शास्तीची अशा रीतीने रद्द केलेल्या कोणत्याही अधिनियमान्वये नोंदणी करण्यात येईल;

(इ) अशा रीतीने रद्द केलेल्या कोणत्याही अधिनियमान्वये एवाद्या उद्योगवंद्यासाठी कोणत्याही स्थानिक क्षेत्रात भान्यताप्राप्त संघ म्हणून नोंदणी केलेला कोणताही संघ हा ह्या अधिनियमान्वये त्या स्थानिक क्षेत्रातील उद्योगवंद्याचा प्रातिनिधिक संघ म्हणून समजप्पात येईल;

(फ) अशा रीतीने रद्द केलेल्या अधिनियमान्वये कामगारांचे प्रतिनिधी म्हणून हजर राहण्यास व काम करण्यास हक्क असलेले निवडन आलेले इतर कोणतेही प्रतिनिधी हे, उक्त अधिनियम रद्द करण्यात आला असला तरीही अशा रीतीने रद्द केलेल्या अधिनियमांखालील कोणत्याही कामकाजात, कामकाज पूर्ण होईपर्यंत ते कामगारांचे प्रतिनिधी म्हणून काम करण्याचे चालू ठेवतील.”.

(यथार्थ अनुवाद)

वा. ना. वर्डित,

भाषा संचालक, भहाराष्ट्र शासन.